

Møteinnkalling

Utval:	Ungdommens fylkesutval
Møtestad:	Amalie Skram, møterom 1. etasje
Dato:	21.05.2015
Tid:	Kl 16:00

Dagsorden:

Kl 16:00-20:00   Mat og sakshandsaming

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast ved å fylle ut skjemaet på www.hordaland.no/forfall eller sende melding til folkevalde@hfk.no.

Denne innkallinga gjeld valde medleamar og varamedleamar i Ungdommens fylkesutval.

Referat frå førre møte finn dykk på Politiske sakar (e-innsyn).

Agnese H. Bernes
utvalsleiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 40/15	Godkjenning av innkalling		
PS 41/15	Godkjenning av sakliste		
PS 42/15	Godkjenning av møtebok frå forrige møte		
PS 43/15	Referatsaker (Meldingar)		
RS 20/15	Oversikt økonomi - per 11.05.2015	2014/560	
RS 21/15	Oversikt over større saker til politisk behandling våren 2015 - pr april	2014/1527	
RS 22/15	Ungdommens planprogram 2015 - framdrift per 11.05.2015	2014/560	
RS 23/15	Referat Dialogdagen - Kultur og ressurs	2014/560	
RS 24/15	Referat fra dialogforum mellom ungdomsrepresentanter og statsråden i Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	2014/19640	
RS 25/15	Høringsuttale til Regional plan for areal og transport på Haugalandet - frå Ungdommens fylkesutval	2014/560	
RS 26/15	Melding om oppstart av arbeid med oversikt over folkehelsestilstanden i Hordaland - det fireårige oversiktsdokumentet og det løpande arbeidet	2015/976	
PS 44/15	Nasjonalt Ungdomsråd i Bergen	2014/560	
PS 45/15	NETtverkssamling 2015 - planlegging	2014/560	
PS 46/15	Invitasjoner til konferansar	2014/560	
PS 47/15	Ymse		

PS 40/15 Godkjenning av innkalling

PS 41/15 Godkjenning av sakliste

PS 42/15 Godkjenning av møtebok frå forrige møte

PS 43/15 Referatsaker (Meldingar)

DRIFT pr. M A I 2015

 DETALJBUDSJETT
 R2/(1000 kr.)

Ansv.sted: 100330 Ungdommens Fylkesting Leder:

Konto	REGNSKAP HITTIL	BUDSJETT HITTL	AVVIK HITTIL	REGNSKAP I FJOR	ÅRS- BUDSJETT

Kostn.sted : 10033000 - Ungdommens Fylkesting
Kostnader:

11150	Beverning/ Matvarer				3
11231	Møteutgifter				5
11600	Bilgodtgjersle, oppgaveplikt				4
11700	Reiseutgifter, ikkje oppgave				1
14290	MVA utanfor mva-loven				1
SUM Kostnader:					13

Inntekter:

16231	Inntekt kursverksemd, kommun				-82
17290	Kompensert mva.				-1
SUM Inntekter:					-83
NTO. Ungdommens Fylkesting					-69

Kostn.sted : 10033001 - Utvalsmøtar
Kostnader:

11011	Trykksaker		1	1	0	2			
11150	Beverning/ Matvarer	5	10	6	7	25			
11231	Møteutgifter	10	6	-3	0	15			
11311	Bank-/postgebyr				0				
11401	Gåver				0	1			
11500	Kurs / kompetanseheving		4	4	0	10			
11600	Bilgodtgjersle, oppgaveplikt	1	3	2	1	8			
11610	Kostgodtgjersle, oppgaveplikt	2		-2	0	1			
11700	Reiseutgifter, ikkje oppgave	2	5	3	3	12			
12780	Kjøpte tenester	10		-10	0				
14290	MVA utanfor mva-loven	1		-1	0				
15008	Renter ved forseinka betalin				0				
SUM Kostnader:					30	31	1	11	74

Inntekter:

17290	Kompensert mva.	-1		1	0				
NTO. Utvalsmøtar					29	31	1	11	74

Kostn.sted : 10033002 - Eigen organisasjon
Kostnader:

11011	Trykksaker		7	7	0	17			
11150	Beverning/ Matvarer				0	1			
11600	Bilgodtgjersle, oppgaveplikt	1		-1	0	1			
11700	Reiseutgifter, ikkje oppgave				0	1			
SUM Kostnader:					1	8	7	0	20
NTO. Eigen organisasjon					1	8	7	0	20

Kostn.sted : 10033003 - Kurs og konferansar
Kostnader:

11150	Beverning/ Matvarer				0	
11500	Kurs / kompetanseheving	1	10	10	2	25

DRIFT pr. M A I 2015

 DETALJBUDSJETT
 R2/(1000 kr.)

Ansv.sted: 100330 Ungdommens Fylkesting Leder:

Konto	REGNSKAP HITTIL	BUDSJETT HITTL	AVVIK HITTIL	REGNSKAP I FJOR	ÅRS- BUDSJETT
11600 Bilgodtgjersle, oppgaveplikt				0	1
11610 Kostgodtgjersle, oppgaveplikt		1	1	0	2
11700 Reiseutgifter, ikkje oppgave	2	8	7	2	20
14290 MVA utanfor mva-loven				0	
SUM Kostnader:	3	20	17	5	48

Inntekter:

17290 Kompensert mva.				0	
NTO. Kurs og konferansar	3	20	17	5	48

Kostn.sted : 10033004 - Nettverkssamling
Kostnader:

11011 Trykksaker				0	1
11150 Beverting/ Matvarer		23	23	0	55
11231 Møteutgifter		17	17	0	40
11401 Gåver				0	1
11500 Kurs / kompetanseheving		4	4	0	10
11600 Bilgodtgjersle, oppgaveplikt				0	1
11610 Kostgodtgjersle, oppgaveplikt				0	1
11690 Honorar sjølvstendig nærings		2	2	0	5
11700 Reiseutgifter, ikkje oppgave		2	2	0	5
SUM Kostnader:		50	50	0	119

Inntekter:

16231 Inntekt kursverksemd, kommun		-25	-25	0	-60
NTO. Nettverkssamling		25	25	0	59

Kostn.sted : 10033005 - Ungdommens fylkesting
Kostnader:

11011 Trykksaker		1	1	0	3
11150 Beverting/ Matvarer	89	31	-57	76	75
11231 Møteutgifter	85	25	-60	62	60
11401 Gåver	1	1	1	0	3
11600 Bilgodtgjersle, oppgaveplikt		1	1	1	3
11610 Kostgodtgjersle, oppgaveplikt	1		-1	0	
11690 Honorar sjølvstendig nærings		2	2	0	5
11700 Reiseutgifter, ikkje oppgave	3	4	1	3	10
14290 MVA utanfor mva-loven	7		-7	5	
SUM Kostnader:	185	66	-119	147	159

Inntekter:

16231 Inntekt kursverksemd, kommun	-84	-38	47	0	-90
17290 Kompensert mva.	-7		7	-5	
SUM Inntekter:	-91	-38	54	-5	-90
NTO. Ungdommens fylkesting	94	29	-65	142	69
NTO DRIFT	127	113	-15	88	270
NETTO Ungdommens Fylkesting	127	113	-15	88	270

DRIFT pr. M A I 2015DETALJBUDSJETT
R2/(1000 kr.)**Ansv.sted: 100330 Ungdommens Fylkesting Leder:**

Konto	REGNSKAP HITTIL	BUDSJETT HITTL	AVVIK HITTIL	REGNSKAP I FJOR	ÅRS- BUDSJETT

DRIFT pr. M A I 2015

DETALJBUDSJETT

R2/(1000 kr.)

Ansv.sted: **SUMRAPPORTERING**

Leder:

Konto	REGNSKAP HITTIL	BUDSJETT HITTL	AVVIK HITTIL	REGNSKAP I FJOR	ÅRS- BUDSJETT
Kostnader:					
11011 Trykksaker		10	10	0	23
11150 Beverting/ Matvarer	94	65	-29	85	156
11231 Møteutgifter	94	48	-46	67	115
11311 Bank-/postgebyr				0	
11401 Gåver	1	2	1	0	5
11500 Kurs / kompetanseheving	1	19	18	2	45
11600 Bilgodtgjersle, oppgaveplikt	2	6	4	7	14
11610 Kostgodtgjersle, oppgaveplikt	4	2	-2	0	4
11690 Honorar sjølvstendig nærings		4	4	0	10
11700 Reiseutgifter, ikkje oppgave	6	20	14	9	48
12780 Kjøpte tenester	10		-10	0	
14290 MVA utanfor mva-loven	8		-8	6	
15008 Renter ved forseinka betalin				0	
SUM Kostnader:	220	175	-45	176	420
Inntekter:					
16231 Inntekt kursverksemd, kommun	-84	-63	22	-82	-150
17290 Kompensert mva.	-8		8	-6	
SUM Inntekter:	-92	-63	30	-88	-150
NTO DRIFT	127	112	-15	88	270
NETTO SUMRAPPORTERING	127	112	-15	88	270

SUMRAPPORTEN BESTÅR AV FØLGENDE HOVEDDATA

<u>Ansv.sted:</u>	<u>KOSTNADSAVVIK</u>	<u>INNETKTSAVVIK</u>	<u>NETTOAVVIK</u>
100330 Ungdommens Fylkesting	-45	30	-15
	-45	30	-15

Notat

 Dato: 07.04.2015
 Arkivsak: 2014/1527-19
 Saksbehandlar: hanrun

Til:	Fylkesutvalet
Frå:	Fylkesrådmannen

Oversikt over større saker til politisk behandling våren 2015 - pr april

Tabellen under viser saker som administrasjonen arbeider med og som det er planen å leggja fram for politisk behandling i løpet av halvåret. Oversikten vert ajourført til kvart møte i fylkesutvalet, slik at saker som er ferdig behandla vert tatt ut av lista og nye kan koma til. For nokre saker er det så langt ikkje fastsett dato for når dei kjem til behandling.

Saker	Kultur- og ressurs-utvalet	Opplærings- og helse-utvalet	Samferdsels-utvalet	Fylkesutvalet	Fylkestinget	Sist endra	Merknader
Organisasjonsavdelinga							
Informasjonstryggleik – mål og strategi 2015-2019				22.04.			
Løypemelding – Førebudd på framtida				18.06.			Adm.utval 17.06.
Årsmelding 2014				22.04.	9.-10.06.		
Økonomiavdelinga							
Rekneskap 2014				19.05.	9.-10.06.		
Tertialrapport 1. tertial 2015				19.05	9.-10.06.		
Finansrapport 1.tertial 2015				19.05.	9.-10.06.		
Nye Voss gymnas - forprosjekt		12.05.		19.05.	9.-10.06		
Opplæringsavdelinga							
Organisering av Vaksenopplæringa		12.05.					
Disponering av fellesfond		14.-15.04		22.-23.04.			
Skulebygg som pedagogisk arkitektur		12.05.		19.05.			
Oppfølging Skulebruksplanen		12.05.			9.-10.06.		
Lærlingplan og lærlingprognose		02.06.		18.06.			

Saker	Kultur- og ressurs-utvalet	Opplærings- og helse-utvalet	Samferdsels-utvalet	Fylkes-utvalet	Fylkes-tinget	Sist endra	Merknader
Regionalavdelinga							
Regional kystsoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger – vedtak om høyring	13.05.	12.05.	12.05.	19.05.		15.01.15	
Regional areal- og transportplan for Bergensområdet – vedtak om høyring	04.06.	02.06.	03.06.	18.06.		15.01.15	
Mulighetsstudiet på Hjeltnes		12.05.		19.05.	9.-10.06.		
Sluttrapport LUK				29.10.			
Referatsak: Inspirasjonskonferansane				18.06.			
Forvaltningsplan for vatn – Vassregion Hordaland med tiltaksprogram	13.05.			19.05.	9.-10.06	06.02.15	
Regionale næringsfond, fordeling av midlar				22.-23.04			
Medfinansiering av forskningsprosjekt Vestlandet – fremarbeiding av datagrunnlag bærekraftig cruiseutvikling				19.05.			
Samferdselsavdelinga							
Kollektivmeldinga			18.03.	19.05	09.06.		
RTP – utlegging av planforslag til høyring			03.06	18.06			
Nye takstsoner			12.05.	19.05.	09.06.		
Høyring Aust-Vest utgreiinga			15.04.	23.04.			
Kultur- og idrettsavdelinga							
Tilskot til vern og vøl av kulturminne	13.05						
Tilskot til fartøyvern 2015	13.05						
Tilskot til tiltak for barn og unge våren 2015	16.04.						
Tilskot til ålmenne kulturføremål våren 2015	16.04.						
Tilskot til kulturverntiltak	16.04.						
Investeringsstilskot til idrettsanlegg med regional verdi	13.05.			19.05.			
Tilskot til fysisk aktivitet og idrett for barn og unge	16.04						
Spelemidlar til idrett og fysisk aktivitet	13.05						
Revidering av programområde – KUP	13.05						
Fordeling av museumsplanmidlar 2015							
Disposisjon av tilskot til Sykkel VM-prosjekt folkehelse/sykkelmanar	13.05						
Tilskot til friluftslivsaktivitet (kap 1420 post 78	16.04.						

Saker	Kultur- og ressurs-utvalet	Opplærings- og helse-utvalet	Samferdsels-utvalet	Fylkes-utvalet	Fylkes-tinget	Sist endra	Merknader
Tilskot til lokale friluftstiltak 2015	16.04.						
Tilskot til kartlegging og verdsetting av friluftslivsområde	13.05.						
Driftstilskot til barne- og ungdomsorganisasjonar	04.06.						
Tilrettelegging av statleg sikra friluftsområder – post 78	16.04.						

Område	Mål	Tiltak	Ferdig	Pågåande	Ikkje byrja	Kommentar	Frist	
Opplæring og helse	1. Studierettleiingstenesta og rådgivingstenesta i fylket bør betrast gjennom mellom anna innføring av samkjørt studierettleiingsteneste, anonym rådgivarevaluering, og/eller ein rådgivingsteneste der alle elevar vert kalla inn til rådgiving for vidare studieval. 2. Tilbakemelding frå elevar i den vidaregåande skulen er særskilt viktig.	UFU bør fremja eit forslag til Opplæringsavdelinga om at talet rådgivarar, samt deira stillingsprosent og tilgjengelegheit, skal reflektere talet elevar ved skulen dei er rådgivar på. Uavhengig av elevtalet bør skulane ha ein rådgivar med minimum 70% stilling. UFU skal og fremja eit forslag om dette i budsjettet for 2016.						
		UFU skal ved trong ta kontakt med politikarar for å ta sakene vidare i Opplæring- og helseutvalet.						
		UFU skal arbeide for at alle elevar i vidaregåande opplæring anonymt skal evaluere undervisningsei-genskapane til alle sine faqlærarar i løpet av skuleåret.						
		UFU skal arbeide for at klagerett på vurdering av førstetermin bør vidareførast og innførast på skular der dette ikkje allereie fins.						
		UFU skal arbeide for innføring av klagerett ved munnleg eksamen.						
		UFU skal jobbe for at det skal innførast prøveundervisningsperiodar i samanheng med tilsetjing av nye lærarar i den vidaregåande skulen. Ved slutten av perioden skal elevane få mogeligheita til å evaluere læraren.						
		3. Det skal ikkje leggjast opp til utgifter for den enkelte elev i opplæringa som går utover det eit grunnstipendstipend dekkjer.	UFU skal ta saka vidare til politikarane dersom det er aktuelt.					
			UFU går imot kopi- og utskriftsavgift ved vidaregåande skular.					

	UFU skal arbeide for at alt naudsynt skulemateriell vert dekkja av grunnstipendet.						
4. Dersom det skal gjerast endringar i utdanningstilbodet må det gjerast på eit pedagogisk grunnlag, eller det må reflektere søkjartala ved det aktuelle studieprogrammet/studiestaden.	UFU skal arbeide for at dersom ei endring i utdanningstilbodet førekjem skal Hordaland fylkeskommune kontakte dei aktuelle elevane det går utover og ta deira meining med i sakshandsaminga.						
	UFU skal arbeide for at dei vidaregåande skulane skal oppretthalde eit godt tilbod for ungdom i vidaregåande opplæring, med særskilt fokus på at distriktsskulane skal bestå.						
5. Fråfallet i den vidaregåande skulen skal vere mindre enn 15 prosent.	UFU skal arbeide for å opprette eit elev- og lærlingombod. UFU kan søkje å samarbeide med Elevor-ganisasjonen for å formulere eit forslag til korleis det kan gjerast og å spele det inn som eit forslag til budsjettet.						
	UFU bør jobbe for å sikre at elevane som går på skular som baserer seg på nettbaserte bøker og læringsplattformer får tilbod om lærebøker i alle fag.						
	UFU skal arbeide for at tilbodet om innføringsklassar i den vidaregåande skulen skal dekkje behovet.						
6. Fråværsreglementet skal praktiserast likt for alle elevar ved vidaregåande skular i Hordaland. Lovlig grunn for fråvær skal vere rimeleg i samband med elevane sin kvardag.	UFU skal jobbe for at alle elevar og lærarar ved dei vidaregåande skulane i fylket skal vere opplyst om, og følgje, gjeldande fråværsreglement vedtatt av fylket, samt at praktiseringa av reglementet skal vere lik for alle.						
Tannhelsetenesta skal vere god og rimeleg for ungdom i fylket.	UFU skal arbeide for at bruk av tannhelsetenestene ikkje skal medføre store ulemper for ungdom i fylket, slik som til dømes lang reisetid og høge prisar.						
	UFU skal arbeide for at endringar i klinikkstruktur skal skje på et grunnlag som betrar tilbodet for ungdom.						

	UFU skal jobbe for å utvide gratis tannhelseteneste ut året ein fyller 20 år, og utvide rabattordninga til fylte 25 år.					
8. Dei vidaregåande skulane i fylket skal leggje til rette for sunne matvanar blant ungdom	UFU skal gå i dialog med opplæringsavdelinga og samarbeide med dei om utviklinga av planen for sunnare mat i kantinene ved vidaregåande skuler i Hordaland.					
	UFU skal be om plass i arbeidsgruppa som skal arbeide med sunnare mat i kantiner ved vidaregåande skuler.					
	UFU skal aktivt arbeide for at sunnare mat er et punkt i folkehelseplanen når den kommer på rullering.					
	UFU skal arbeide for meir frukt i skulen og tilbod om gratis skulefrukt.					
9. God psykisk helse skal fremjast og setjast fokus på blant ungdom.	UFU skal aktivt jobbe for at det skal gis fleire midlar til helsesøsterordninga og skulepsykologar, og at miljøterapeutar skal ha 100% stillingar.					
	UFU skal arbeide for at deler av midlane som gis helsesøstrer, skolepsykologar og miljøarbeidarar skal øyremerkes til førebyggjande tiltak.					
	UFU skal arbeide for at det skal fastsettas at alle helsesøstrer skal ha minst 2 årlige samtaler/presentasjonar for kvar klasse der det blir gjennomgått tiltak som enkeltungdom kan gjøre for å betre eigen helse.					
	UFU skal arbeide for at det skal opplyst om den psykiske helsa til lhbt-ungdom, og ha eit fokus på å fremje god psykisk helse blant denne gruppa.					
10. Det bør leggjast betre til rette for alternativ undervisning i dei vidaregåande skulane i fylket.	UFU skal be om ein orientering om tiltaket omvendt undervisning frå andre fylkeskommunar og relevante aktørar.					

		UFU bør fremja eit forslag til Opplæringsavdelinga om ei prøveordning med omvendt undervisning eller anna alternativ undervisning.					
	11. God fysisk helse blant ungdom i fylket bør fremjast gjennom meir fysisk aktivitet i den vidare-gående skulen.	UFU skal be om ei orientering fra Opplæringsavdelinga angående mogeligheitene for meir fysisk aktivitet i skulen.					
		UFU skal søkje samarbeid med andre fylke for å auke timetalet for faget kroppsøving.					
Kultur og ressurs	1. Folkehelse er eit viktig aspekt for unge, og UFT ynskjer å bidra til at folkehelsearbeidet i fylket får innspel frå ungdom sine perspektiv.	UFU skal føreslå førebyggjande tiltak mot rusmisbruk blant unge i fylket til folkehelseplanen.					
		UFU skal føreslå til folkehelseplanen at alle skular skal tilby eit sunt mat- og drikketilbod.					
		UFU skal føreslå innføring av skulefrukt i vidaregåande skule til folkehelseplanen.					
		UFU skal føreslå til folkehelseplanen at alle vidaregåande skular i fylket blir pålagt å utarbeide ein plan mot mobbing, i samarbeid med skulen sine elever.					
		UFU skal aktivt jobbe for å få hjartestartarar ved alle vidaregåande skuler i Hordaland gjennom mellom anna dialog med Røde kors.					
	Kulturtilbodet til ungdom skal halde fram og forbetrast.	UFU skal bidra til at HFKopp og tilboda det gir skal halde fram og utvidast gjennom samarbeid med Kulturavdelinga.					
		UFU skal jobbe for at det blir fleire kulturtilbod i skulen.					
		UFU kan samarbeide med fylkeskommunen om å styrke, modernisere og gjere museum meir attraktive for ungdom					

		UFU skal jobbe for at Hordaland fylkeskommune gjennom HFKopp skal gi ungdom i Hordaland billigare tilbod på aktivitetar og rabattar på for eksempel offentlege symjehallar og store idrettsarrangement.						
	3. Ungdommens fylkesutval skal vere ein aktiv pådrivar innanfor klima-, energi- og miljøpolitikk i Hordaland fylkeskommune.	UFU skal kome med uttale til Klimaplanen når den rullerast kvart år.						
		UFU skal vere ein aktiv deltakar i Klimarådet.						
		UFU skal arbeide for meir miljøvennlige fylkeskommunale bygg, med særlig fokus på vidaregåande skular.						
	4. Fylkesbiblioteket og bibliotek ved vidaregåande skular i fylket skal bli meir attraktive for ungdom.	UFU bør samarbeide med fylkesbibliotekaren for å fremje meir ungdomsvennlige bibliotek.						
		UFU bør jobbe for at biblioteka blir meir tilpassa ungdom, særskilt ungdom som treng ressursar som grupperom til skulearbeid.						
	5. Offentlege bygg skal bli lettare tilgjengelig for utlån, særleg fleire opne idrettsfasilitetar og fleire gratis øvingslokalar for utvikling av musikkmiljøet.	UFU skal føreslå ein auka post i budsjettet til dette.						
Samferdsel	1. Hordaland fylkeskommune må arbeide for å gjere kollektivtransport meir attraktiv for ungdom.	UFU meiner at prisen på ungdomskort ikkje bør overskride 45% av pris for periodeskyss for vaksne per måned.						
		UFU skal jobbe for at det skal vere studentrabatt på all kollektivtransport i fylket, samt at den skal gjelde uavhengig av reisetid og reiselengde.						
		UFU skal jobbe for at barnepris på kollektivtransport i fylket skal gjelde til fylte 18 år.						
		UFU bør ta sikte på å korte ned grensa for SkuleSkyss.						

	UFU skal jobbe for at ungdomskortet gjelder både lokaltog og regionaltog innanfor fylket.					
	UFU skal arbeide for gratis internett på kollektivtransport i fylket.					
	UFU skal arbeide for at det skal utformast éin ny skyss-app med alle funksjonane til dei noverande appane samla.					
	UFU skal jobbe for at ungdomskortet til skyss også skal gjelde under busstider med nattakst.					
2. Kollektivtilbodet i Hordaland bør utbetrast. Bussavgangane bør verte betre tilpassa skuletidene.	UFU skal be om ein orientering frå Samferdselsavdelinga angående korleis avgangar er tilpassa skule-tidene og korleis korrespondansen mellom avgangar leggjast opp.					
	UFU kan samarbeide med ungdomsråd og fylkeskommunen om utbetring av kollektivtransportavgangar i fylket, med særskilt fokus på avgangar i distrikta, tilpassa skuletider og korrespondanse mellom avgangar, både innanfor same transporttype og på tvers.					
	UFU bør snakka med skyss om endring av busstider mellom Bergen og Voss med tanke på dagens situasjon der buss og tog går samstundes.					
	UFU skal jobbe for at nattbuss tilbodet i fylket skal både opprettast og oppretthaldas, særskilt i distrikta.					
	UFU skal samarbeide med ungdomsråd i fylket for å kartleggje behov for utbetring av kollektivtransport og spele dette inn til Samferdselsavdelinga.					
	UFU bør jobbe for at Skyss og NSB bør korrespondere betre enn det dei gjør i dag over heile Hordaland.					

	Hordaland fylkeskommune skal arbeide for å betre trafikksikringa for ungdom.	UFU skal be om ein orientering fra Samferdselsavdelinga angående trafikksikring for ungdom.						
		UFU skal halde seg orientert om sakar i Fylkestrafikksikringsutval i Hordaland og fremje sakar ved trong.						
Eigen organisasjon	1. Ungdommens fylkesutval skal vere organisert etter ein modell som fremjar effektivt arbeid både innanfor UFU og mot HFK.	UFU skal fremje eit nært samarbeid med dei ulike avdelingane og utvala i Hordaland fylkeskommune.						
		UFU skal sjå til at det er ein kontaktperson i utvalet til dei tre politiske utvala i HFK; Kultur- og ressurs, Opplæring- og helse og Samferdsel.						
		UFU skal førebu seg til alle møta og halde seg oppdatert om kva som er aktuelt for ungdom.						
		UFU skal sjå til at alle føler seg velkommen til utvalet og at alle har ein moglegheit til å fremje si mening.						
	Kvar kommune i Hordaland skal ha eit medverknadsorgan for ungdom, til dømes ungdomsråd eller ungdommens kommunestyre, som skal ha medverknad på sakar som vedgår ungdom og deira lokalmiljø.	UFU skal hjelpe med oppretting og oppfølging av ungdomsråd i dei kommunane som ikkje har dette.						
		UFU kan utarbeide og formidle ein brosjyre til hjelp i arbeidet i eit ungdomsråd/ungdommens kommunestyre.						
		UFU skal ta seg tid til å reise til kommunar utan ungdomsråd for å hjelpe til i oppstartfasen. Kommunane skal vere informerte om denne moglegheita.						
		UFU skal oppmode kommunar utan ungdomsråd til å ta del i årlige arrangement som UFT og nettverksamling.						

Medverknadsorgan for ungdom skal lovfestast på kommunalt, fylkes-kommunalt og nasjonalt nivå. Gjennom disse organa skal ungdom ha reell innflytelse. Dei tre nivåa skal med utgangspunkt i ungdomsrådskanalen henge saman og byggje på kvarandre. Medverknadsorgana på fylkeskommunalt og nasjonalt nivå skal velje eit arbeidsutval som skal arbeide gjennom året. Retningslinjene skal utarbeidast i samarbeid med ungdom.	UFU skal arbeide aktivt, og helst saman med andre fylkeskommunale medverknadsorgan, for å fremje saka.						
	UFU vil vere ein bidragsytar for å vere med å utarbeide retningslinjer for medverknadsorgana.						
	UFU skal vere ein aktiv pådrivar innan Nasjonalt ungdomsråd.						
	UFU skal fremje meir politisk samarbeid mellom og innan i dei ulike medverknadsnivåa.						
Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal vere meir synleg blant ungdom og innanfor Hordaland fylkeskommune.	UFU skal utarbeide ein betre heimeside med meir informasjon.						
	UFU skal leggje ut minimum ein sak kvar veke.						
	UFU skal utarbeide ein informasjonspakke for UFT som kan distribuerast på skular, arrangement, på fylkeshuset, kulturmønstringa, osv.						
	UFU skal ha minst fire sakar i media i løpet av 2014.						
	UFU skal presentere seg for politiske utval og avdelingar i HFK.						
UFU skal presentere seg og sakane til UFT på eit fylkesting og eit fylkesutval i løpet av 2014.							

5. Samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre er særst viktig.	UFU skal arrangere ei nettverkssamling årleg over to dagar for ungdomsråd/ungdommens kommunestyre der hovudfokuset er på samarbeid og dialog både på tvers av råda og opp mot UFU.					
	UFU skal ein gang i året arrangere ein dialogdag for ungdomsråd/ungdommens kommunestyre der dei presenterer seg for råda og forklarar kva UFU arbeider med.					
	UFU skal fremje godt samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre gjennom ein kontaktpersonordning.					

Til: Oda Mo Eikefet

Frå: Ungdommens fylkesutval

Referanse
2014/560-165

Dato
26.03.2015

Referat Dialogdagen - Kultur og ressurs

Me på kultur og ressurs hadde eit møte med Tone Stedal Haugland og Marianne Ose Askvik frå kultur og idrettsavdelinga. Me tok opp ungdommens fylkesutval si rolle i UKM både i år og tidlegare år. Me snakka og om fjordårets forandringar for HFKopp, og me fekk utdelt eit eksemplar av handlingsprogrammet kulturelt utviklingsprogram. Dei fortalte og litt om Den kulturelle skulesekken, og me drøfta temaet opne gymsaler/øvingslokale.

Bård Sandal (Fylkesdirektør regional utvikling) presenterte korleis regionalavdelinga er organisert, og me snakka litt om ungdommens planprogram 2015. Han fortalte om regional planstrategi og klimarådet. Me fekk og høyre om nokre framtidige handlingsplanar, som ungdommens fylkesutval kan ha nytte av å vere bevisste på.

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Deltakere på dialogforum

Deres ref

Vår ref

Dato

12/3389-

23 .03.2015

Referat fra dialogforum 27. oktober 2014

Familie- og oppvekstavdelingen i Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) vil aller først gjerne få takke dere alle sammen for deltakelsen på dialogforumet. Temaene dere foreslo er viktige. Det gledet oss at samtalen på dialogforumet ble preget av både iver og stort engasjement.

Dere som er ungdomsrepresentanter har mye kunnskap om hvordan det er å vokse opp i Norge og det er nyttig for oss at dere delte denne kunnskapen gjennom dialogforumet. Vi er derfor glad for å kunne fortelle dere at de innspillene og behovene dere synliggjorde på forumet er tatt inn i arbeidet med å skape et rom for samtaler om blant annet psykisk helse, prestasjonspress, digital mobbing og kjønnsroller med mer i en trygg ramme. Dette er et samarbeid mellom BLD, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Dere kan lese mer om dette som har fått betegnelsen *livsmestring i skolen* og utgjør tiltak 10 i tiltaksplanen "En god barndom varer livet ut". Lenken finner dere her:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/bld/foa/bld_overgrep_web.pdf

Videre kan vi også fortelle at BLD, sammen med Arbeids- og sosialdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet skal forberede et høringsnotat om særlige medvirkningsordninger i kommunene.

Det er skrevet et referat fra dialogforumet, dette finner dere vedlagt. Referatet sendes også til deltakerne fra Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Lykke til videre med alt engasjement og viktig arbeid som dere gjør.

Med hilsen

Eli Grut (e.f.)
avdelingsdirektør

Synnøve Brandt
seniorrådgiver

Kopi:

Akershus fylkeskommune	Schweigaards gate 4	0185	OSLO
Akershus fylkeskommune	Schweigaards gate 4	0185	OSLO
Aust Agder fylkeskommune	Pb. 788 Stoa	4809	ARENDAL
Buskerud fylkeskommune	Pb. 3563	3007	DRAMMEN
Finnmark fylkeskommune	Fylkeshuset	9815	VADSØ
Hedmark fylkeskommune	Pb. 4404 Bedriftssenteret	2325	HAMAR
Hordaland fylkeskommune	Pb. 7900	5020	BERGEN
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset, Julsundvegen 9	6404	MOLDE
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Pb. 2560	7735	STEINKJER
Oppland fylkeskommune	Pb. 988	2626	LILLEHAMMER
Rogaland fylkeskommune	Pb. 130	4001	STAVANGER
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Fylkeshuset, Askedalen 2	6863	LEIKANGER
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Pb. 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM
Telemark fylkeskommune	Pb. 2844	3702	SKIEN
Troms fylkeskommune	Pb. 6600	9296	TROMSØ
Vest Agder fylkeskommune	Pb. 517 Lund	4605	KRISTIANSAND
Vestfold fylkeskommune	Pb. 2163	3103	TØNSBERG
Østfold fylkeskommune	Pb. 220	1702	SARPSBORG
Oslo kommune	Rådhuset	0037	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Pb. 8119 Dep	0032	OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Pb. 8011 Dep	0030	OSLO

Deltakere på dialogforum:

Mikael Skjæraasen Ahmed Khan

Joakim Kasin Jakobsen

Agnes Hoshovde Bernes

Marthe Emilie Hansen

Sofie Sundberg

Guro Lyngstad

Halvard Haslestad Skarpmoen

Eirin Ronæs

Sigurd Log Røren

Isak Kyrre Lichtwarck Bjugn

Maja-Sofie Larsen

Kristian Dragsten

Katrine Holmgren

Marcus Steen Nitschke

Kari Conradsen

Solveig Hodnemyr

Rikke HåkstadRikke HåkstadRikke

Håkstad

Brage Bjerke Sivesindtjet

Anita Maxharraj

Anita Maxharraj

Brage Bjerke Sivesindtjet

Kopi:

Kunnskapsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet

Fra: Høgsdal Tina-Victoria Strand (Tina-Victoria-Strand.Hogsdal@bld.dep.no)

Sendt: 23.03.2015 09:31:25

Til:

Kopi: Hordaland Fylkeskommune - Postmottak; Birte Markeseth Aasen

Emne: Referat fra dialogforum mellom ungdomsrepresentanter og statsråden i BLD

Vedlegg: Referat fra dialogforum mellom ungdomsrepresentanter og statsråden i BLD.pdf;Referat dialogforum 2014.pdf

Denne e-posten er sendt på vegne av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Vennligst ikke svar direkte til avsender, men bruk postmottak@bld.dep.no dersom du har behov for å svare på denne e-posten, eller har andre henvendelser til departementet.

Med vennlig hilsen

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

22 24 90 90

www.regjeringen.no

Referat

Dialogforum mellom ungdomsrepresentanter og statsråd Solveig Horne

Dato: 27. oktober 2014

Statsråd Solveig Horne møtte ungdomsrepresentanter fra 16 fylkeskommuner til dialogforum 27. oktober 2014. Tre ungdomsrepresentanter meldte avbud. Under gis en oversikt over ungdomsrepresentantene som deltok.

Oversikt over ungdomsrepresentantenes og tilhørighet til fylkeskommune

Ant	Ungdomsrepresentanter	Fylkeskommune
1	Kari Conradsen	Telemark fylkeskommune
2	Halvard Haslestad Skarpmoen	Vestfold fylkeskommune
3	Marthe Emilie Hansen	Møre og Romsdal fylkeskommune
4	Katrine Holmgren	Finnmark fylkeskommune
5	Maja-Sofie Larsen	Nord-Trøndelag fylkeskommune
6	Rikke Håkstad	Troms fylkeskommune
7	Isak Kyrre Lichtwarck Bjugn	Nordland fylkeskommune
8	Sofie Sundberg	Sogn og Fjordane fylkeskommune
9	Marcus Steen Nitschke	Rogaland fylkeskommune
10	Mikael Skjæraasen Ahmed Khan	Akershus fylkeskommune
11	Agnes Hoshovde Bernes	Hordaland fylkeskommune
12	Solveig Hodnemyr	Vest-Agder fylkeskommune
13	Joakim Kasin Jakobsen	Buskerud fylkeskommune
14	Eirin Ronæs	Østfold fylkeskommune
15	Sigurd Log Røren	Oslo kommune
16	Kristian Dragsten	Hedmark fylkeskommune
Meldt avbud		
	Guro Lyngstad	Sør-Trøndelag fylkeskommune
	Anita Maxharraj	Aust-Agder fylkeskommune
	Brage Bjerke Sivesindtjett	Oppland fylkeskommune

Disse deltok fra departementene:

Tone Eng, Kunnskapsdepartementet.

Monica Skjöld Johansen, Helse- og omsorgsdepartementet.

Eli Grut, Einar Saga, Lars Tore Flåten og Synnøve Brandt, fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Statsråden ledet møtet og ønsket velkommen til alle ungdomsrepresentantene med å fortelle at bakgrunnen for å holde et dialogforum mellom ungdomsrepresentanter og statsråden i Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet hadde sin opprinnelse i FNs konvensjon om barns rettigheter. Målet med forumet er å styrke barn og unges medvirkning i utformingen av sentral politikk. FNs barnekonvensjon gir barn og unge rett til å si sin mening og bli hørt i saker som angår dem.

Statsråden fortalte at hun syntes det var særlig inspirerende å få være barneminister når konvensjonen feirer sitt 25 års jubileum i 2014.

I forbindelse med at ungdomsrepresentantene skulle presentere seg, fortalte ungdommene kort hvordan medvirkningsorgan i den enkelte fylkeskommune fungerer. Under følger en oversikt over ungdomsrepresentantenes egen vurdering av medvirkningsordninger i sin region.

Ungdomsrepresentantenes egen vurdering av medvirkningsordninger i sin region

Navn	Medvirkningsordning i egen region
Telemark fylkeskommune	Telemark ungdomsråd. Startet opp for to år siden. De arrangerer årskonferanse og lager handlingsplan og tar opp vedtekter. 5 møter i året og 2 konferanser.
Vestfold fylkeskommune	Vestfold fylkeselevråd består av alle lederne fra hvert elevråd fra videregående skole eventuelt andre elever i fylket. Om lag fire møter i året. Tar opp saker som angår hele fylket. Rådgivende organ for utdanningskontoret. Tar opp saker i alle sektorer. Det er arrangert en konferanse der politikere, helsesøster, rektorer snakket om psykisk helse.
Møre og Romsdal fylkeskommune	Ungdomspanelet gir råd på fylkesnivå. De arrangerer ungdommens fylkesting. Inviterer to representanter fra alle ungdomsrådene i kommunene. Her vedtas handlingsplaner, valg av nytt ungdomspanel. Det fortelles om god kontakt med fylkeskommunen, fylkesutvalg, utdanning (talerett) og samferdsel. Det er 10 eller flere møter i året.
Finnmark fylkeskommune	Finnmark har ikke eget ungdommens fylkesting. Fylkeskommunene har uttrykt at de er positive, men det har ennå ikke blitt startet opp.
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Barne- og ungdomsråd som representerer forskjellige organisasjoner. En paraplyorganisasjon med 41 organisasjoner. Arrangerer ungdomskonferanse. I fylkeskommunen vil det bli et ungdomsutvalg og ikke barne- og ungdomsråd,.
Troms fylkeskommune	Ungdommens fylkesråd. Arrangerer ungdommens fylkesting, to delegater fra hvert ungdomsråd deltar fra hver kommune. Minimum fem møter i året. Har taletid i fylkestinget.
Nordland fylkeskommune	Ungdommens fylkesting i Nordland. Årlig samling med to delegater fra hvert ungdomsråd. Lager en ungdomsplan. Ungdommens fylkesting er direkte underlagt fylkestinget. Ungdommens fylkesting har taletid på fylkestinget og disponerer budsjett til barne- og ungdomsorganisasjoner.
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Ungdommens politiske utvalg velger ungdommens fylkesting som arrangerer nettverksamlinger. Ungdommens politiske utvalg jobber med saker som fylkestinget bestemmer. Det er god dialog med fylkeskommunen, og god gjennomslagskraft. To representanter fra hver kommune deltar.
Rogaland fylkeskommune	Elevorganisasjonen. Fylkeselevråd består av elever fra videregående skole. Neste alle videregående skoler er medlemmer. Det jobbes mye med psykisk helse i fylkeskommunen.
Akershus fylkeskommune	Fylkeselevrådet består av en til to elever fra skoler i fylket. De har kjempet for å få en god plass i fylkestinget.
Vest-Agder fylkeskommune	Det er ungdommens fylkesutvalg som arrangerer ungdommens fylkesting to ganger i året. Det meldes om et godt samarbeid med fylkeskommunen.
Buskerud fylkeskommune	Representant fra Buskerud fylkesting. Det er to til tre saker i året der ungdomsrepresentantene deltar. I tillegg deltar ungdomsrepresentantene på flere møter i fylket.
Østfold fylkeskommune	Østfold kåret til Europas mest ungdomsvennlig region, to konferanser i året.
Oslo kommune	Har ungdomsråd som møter en gang per måned. Ungdommens bystyre en gang i året. UNGMED er sekretariat for Sentralt ungdomsråd i Oslo.
Hedmark fylkeskommune	Har Ungdommens fylkesting. Det jobbes mye med skole, helsesøstertilbud og psykisk helse.

Tema og problemstillinger for dialogforumet

Til dialogforumet var det fire tema med ulike problemstillinger som skulle diskuteres.

Ungdomsrepresentantenes innspill ble samlet under tre temaer; politikk, medvirkning og innflytelse, psykisk helse og skole. I tillegg foreslo statsråden ett tema, barnefattigdom.

1. Politikk, medvirkning og innflytelse

Hvordan kan ungdom få større innflytelse gjennom ulike medvirkningsordninger i kommunene og fylkeskommunene? Hva skal til for å engasjere ungdom bredt? Hvordan forstå politikk?

Ungdommene var opptatt av:

- Ungdomsråd og lovfesting av ungdomsråd
  - Ungdomsråd fungerer ikke tilfredsstillende i alle kommuner. Det er blant annet erfaringer for at dette ikke blir prioritert i kommunene.
  - Lovfesting bør skje både fylkeskommunalt, nasjonalt og regionalt. Det er ikke nok å starte ungdomsråd. Det er ikke alltid at ungdom får gjennomslag for ting. En lovfesting vil kunne øke ungdommens engasjement når de ser at det nytter.
  - Ønske om lovfesting av ungdomsråd. Det kan være viktig å tenke på samme måte som for eldrerådet.
  - Ved en eventuell lovfesting må det settes av ressurser til ungdomsråd. Alle ungdomsråd bør ha tilgang til en sekretær. Det er da viktig at sekretæren har tid til å jobbe med dette og ikke må prioritere annet arbeid framfor sekretærfunksjonen.
  - Lovfesting er en ting, men hvilke metoder som benyttes til å følge opp en lovfesting bør det også tenkes gjennom.
  - I en fylkeskommune der det ble opprettet fylkesleivråd for ett år siden oppfatter en ungdomsrepresentant at rådet har vært til pynt for politikerne.
  - Hvordan ungdomsråd organiseres burde være opp til hver fylkeskommune i og med geografiske variasjoner.
  - Det er viktig at det som skal leses av politiske saker språkmessig er tilpasset ungdom. Det er store mengder med sakspapirer som både skal leses og forstås.
  - Talerett i fylkestinget eller hovedutvalget. Det å kunne ta opp saker minst en gang i året er viktig i likhet med å ha klare retningslinjer.
  - Noen fylker har ikke fylkesbaserte medvirkningsorgan for ungdom. Det oppfattes som underlig.
  - Ungdomsmedvirkning er helårsarbeid. Ungdomspanel er en bra tilnærming til at ungdom kan jobbe mer kontinuerlig.
  - Ungdomsråd bør benyttes som høringsinstans.
  - Deltakelse i ungdomspanel er en god måte for ungdom og forstå politikk på.
  - Ønske om at ungdommens storting skal bli et organ.
  - At ungdomsråd har en time til disposisjon med anledning til å stille spørsmål er en god ordning.
- Prøveordning med nedsatt stemmerett
  - Prøveordningen omtales som positiv. Gjennom prøveordningen blir 16 åringer utfordret til å sette seg inn i politikk.

Statsråden oppsummerte denne delen av samtalen på følgende måte:

Dere ønsker at det skal være lovfestet rett til ungdomsråd og at alle kommunestyre og fylkesting bør ha et barne- og ungdomsråd, slik at det blir lovfesting. Kommunalministeren jobber med dette. Jeg skal ta med meg dette videre inn i mitt arbeid. Det er ikke alltid slik at ungdom føler seg hjemme i et politisk parti, da er det viktig med et ungdomsråd som kan ta opp både viktige og mer dagligdagse saker. Det er viktig å høre ungdommens røst. Det er viktig at de som lager planer i både kommuner og fylker hører på ungdommene.

2. Psykisk helse

Får ungdom som møter utfordringer knyttet til egen eller andres psykiske helse tilstrekkelig støtte og hjelp? Er tilbudene i kommunen f. eks. gjennom skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom, utekontakt og fritidsarenaene gode nok? Hva kan gjøres for å sikre ungdom nødvendig støtte og hjelp?

Ungdommene var opptatt av:

- Opplevd press
  - Ungdom føler press fra flere hold; fra foreldre, skole og samfunn.
  - Flere av ungdomsrepresentantene uttrykte press på å velge studiespesialisering framfor yrkesfag og at studiespesialisering har høyere status enn yrkesfag.
  - Det er vanskelig å vite for ungdom hva de skal bli og det er behov for en styrket rådgivningstjeneste for at ungdom skal vite mer om alternativene de har når de skal velge.
  - Samfunnet ungdom vokser opp i i dag ble beskrevet som et se-og-bli-sett-samfunn. Ungdom kan følge med hva som skjer over hele verden. Jenter leser blogger som går til hodet på dem om å være vellykket og vel trent, gå i fine klær og være pene. Til og med når det gjelder ferier er det viktig å se-og-bli-sett. Det er en forventning om at ungdom hele tiden skal ha det gøy.
  - Treningspress. Jo mer ungdom trener jo mer ulykkelig er de – depresiv stemingsleie. Trening er en jobb man må gjøre. Viktig å nå ut til ungdommene med et budskap om at de er gode nok.
  - Press gjennom sosiale medier. Gjennom blant annet (retusjert)reklame og bloggere opplever ungdom ulike former for press. Jenter opplever press på utseende. Gutter opplever kroppspress på å bli større og sterkere.
  - Viktig at barn og unge skal være normalpersoner og ikke superpersoner.
  - Det framkom at ungdom også har et ansvar selv på å være bra nok, i den forbindelse ble det henvist til #Vi er alle skeive.

- Utfordringer og variasjon i helsestasjon- og skolehelsetjenesten
  - Viktig å gjøre tjenestene kjent i tidlig alder. Skolehelsetjenesten bør i større grad synliggjøre tilbudet til de yngre skoleelevne for forebygge psykiske vansker hos barn og unge.
  - De ansatte har for liten tid til ungdom som har behov for hjelp. Tjenesten har noen steder fått et rykte om at de ikke gir god hjelp, ikke har oppdatert kompetanse og et høyt stressnivå.
  - Det er ønskelig med øremerkede midler til helsestasjoner.
  - Bør gjennomføres en kompetanseheving for personalet som jobber på helsestasjon og i skolehelsetjenesten.
  - Tjenesten oppfattes ikke alltid som lavterskeltilbud. Terskelen for å ta kontakt kan i noen tilfeller være høy både på grunn av lite timeantall på tilbudet og avsidesliggende lokaler. Flere av ungdommene framhever også at det kan være vanskelig å ta kontakt med tjenestene for personer som har psykiske vansker.
  - Ønske om flere psykologer.
  - Hvordan gjøre yrket mer attraktivt?
  - Tid. Stor variasjon i tilbud om skolehelsetjeneste, noen har tilbud 1-2 ganger i måneden andre har én gang hver annen måned.
  - Kvalitet. Variasjon i kvalitet på kommunalt tilbud når det gjelder psykiske vansker
  - Tverrfaglig kontakt. Forholdet mellom helsestasjon, psykolog og skolehelsetjeneste bør være tettere.
  - Flere ungdomsrepresentanter forteller at det er jobbet for å styrke helsestasjonene og at tjenesten er åpen flere dager i uken
  - Bedre håndtering av mobbing er nødvendig.

- Andre yrkesgrupper og tjenester
  - Kontaktlærer har en viktig rolle for å fange opp og viderelevere elever som har behov for helsetilbud. God handlingskompetanse blant lærerne er viktig.
  - Andre yrkesgrupper bør bidra inn i tjenesten. Erfaringer med å ha miljøarbeidere ved skolen omtales som positiv. Erfaringene er at miljøarbeidere også kan ha positiv innvirkning på uønsket atferd ved skolen som dårlig oppførsel, salg av stoff osv gjennom kontakt med elevene. Miljøarbeidere kan avlaste helsesøster og henvise elever videre til den hjelpen de trenger.
  - Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) kan hjelpe elever som har psykiske vansker og som gir en vanskelig livssituasjon som går utover skolearbeidet. Det hevdes at denne tjenesten er for lite kjent for elevene slik at de kan nyttiggjøre seg tilbudet.
  - Organisasjonen MOT er ønsket inn i videregående skoler som sliter med det sosiale miljøet. MOT har som mål å bevisstgjøre og styrke ungdoms mot til å leve, bry seg og si nei. Gjennom deltakelse i MOT jobbes det for en helhetlig modell for hvordan skoler og lokalsamfunn kan jobbe sammen med ungdom. Dette involverer både fritidsarena og foreldre.

- Informasjon om seksuell legning i undervisningen
  - Ungdom har behov for at seksuell legning tas opp i undervisning som en del av seksualundervisningen. Det ble uttrykt at det i dag ikke er nok informasjon om det å være homofil eller lesbisk. Det å ta tematikken inn i undervisningen kan bidra til at ungdom med ulike seksual legning føler seg inkludert. Flere understreket viktigheten av at dette tas opp i undervisningen på et tidlig tidspunkt.
  - Flere mente at seksualundervisning bør bli et eget fag.
  - Seks og samfunn, senter for ung seksualitet ble omtalt som et godt tilbud til unge. Det ble uttrykt bekymring for at senteret ikke skal få nok støtte til videre drift.

- Kjønn
  - For gutter kan det være barrierer forbundet med å benytte seg av helsestasjonens tjenester. Det ble fortalt at gutter har etterlyst helsebrødre. Sosialrådgivere og mannlige miljøarbeidere ble foreslått benyttet for at guttene kan ha noen å snakke med.
  - Egen guttedag på ungdomshelsetjenesten vil kunne gjøre det enklere for guttene å benytte tjenesten.

- Møteplasser
  - Ungdomshus er viktig for ungdom. Det å ha et sted ungdom kan være og ikke føle seg alene. Et sted å være sosial. I noen kommuner fungerer dette bra, i andre er ungdomshus valgt bort til fordel for f eks kulturhus.
  - Frivillighet har et program som heter YES. Det innebærer at det er frivillige som etter å ha fått opplæring er til stede der ungdom er for å prate med ungdom. Dette gjelder for blant annet ungdomsklubber.
  - Nettsider som Klara Klok har stor betydning for ungdom. Nettsiden Klara Klok omtales som en viktig tjeneste for kommuner med et dårlig tilbud til ungdom. Dette hevdes å ha kommet tydelig fram under oppfølging av ofre etter 22. juli. Denne typen spørretjenester er viktig for å opprettholde et lavterskstilbud med anonyme spørsmål.

Statsråden viste til Barneombudets rapport *Helse på barns premisser*. Det ble også vist til Ung.no som et viktig nettsted for ungdom til å stille spørsmål. Statsråden formidlet at det var viktig kompetanse blant frivillige til å se og hjelpe ungdom som sliter. Statsråden uttrykte bekymring for at mange unge ikke har noen plasser å gå for å snakke om vansker. Det skjer en styrking av helsestasjoner og skolehelsetjenesten. Signalene er at det må satses på skolehelsetjeneste og helsestasjoner.

3. Skole

Hvordan få en best mulig utdanning? Hvordan få varierte læringsmetoder? Hvordan få tilpassa undervisning i flere fag? Hvordan få et godt psykososialt miljø på skolen? Hva betyr likestilling i skolen? Hva kan gjøres for å stoppe mobbing og få god trivsel på skolen? Hvordan skape en mobbefri skole? Er det behov for å tenke på andre yrkesgrupper inn i skole- og fritidsarenaene?

Ungdommene var opptatt av:

- Å ta det riktige valget
  - Å ta de riktige valgene kan hindre frafall senere i utdanningsløpet.
  - Det kan oppleves et press på å velge studieforbereende retning framfor yrkesfag retning for ungdom. Og at et press om å velge samme utdanningsprogram som venner velger.
  - Det er ønskelig med bedre kunnskap om ulike utdanningsprogram før valg tas.
  - Det er viktig at foreldre også skal få bedre kunnskap om ulike valg av utdanningsprogram fordi de har stor innvirkning på barnas valg. Karriereveiledning som tema på foreldremøte ble foreslått.
  - Det ble foreslått at det bør knyttes kompetansekrav til studieveiledere ved ungdomsskolene.
  - Det er ønskelig med flere praksisdager på videregående skole for å finne ut hvilket utdanningsprogram den enkelte skal velge.
- Rådgivningstjenesten
  - Det oppleves som problematisk når rådgivere rådgir elever ut fra å oppgi yrker som de antar at elevene vil egne seg til ut fra en oppfatning om hva den enkelte elevs styrker og svakheter. Dette gir elevene et feil bilde av sine muligheter.
- Medvirkning i skolehverdagen
  - Andre læringsmetoder er ønsket. Som omvendt undervisning, der den pedagogiske tanken er å flytte teoriundervisningen hjem, slik at tiden på skolen frigjøres til undervisningsformer der elevene i større grad kan være mer delaktig. Denne metoden kan hjelpe på motivasjonen og gjelder i størst grad på studiespesialisering.
  - Likestilling mellom lærer og elev. Elever bør være med i ansettelsesprosesser av lærere og rektorer. Elever må i større grad medvirke egen situasjon. Elever skal forholde seg til lærerene og det foreslås at en elevrådsrepresentant eller leder bør være med i ansettelser. Det er også erfaringer med ble intervjuet med to representanter fra ungdomspanelet.
  - En av fylkeskommunene jobber for at elevene får medvirke i ansettelser og ønsker at dette blir en ordning på nasjonalt nivå.
  - Privatisteksamen bør kunne tas på sommerskole.
  - Gratis eller rimelig frokost ved skolene kan gi en bedre skolehverdag for mange elever.
  - Ønske om anonym retting av prøver. Det ble referert til en prøveordning og en undersøkelse av denne der undersøkelsen viste at holdningen til elever ble forandret.
- Digital kompetanse
  - Kursing er nødvendig for å forbedre kompetanse om bruk av digitale verktøy, særlig på de yrkesfaglige retningene.
  - Det er nødvendig med mer kompetanse på hvordan digitale verktøy skal benyttes i klasserommet.
- Stipend
  - Stipend dekker ikke utgifter til for eksempel verneutstyr. Dette betyr at ikke alle kan velge fritt.
  - Borteboerstipends størrelse er ikke tilstrekkelig for å dekke kostnadene til leie av hybel. Det er et ønske om å innføre samme ordning som for studenter med studentskipnad og subsidierte boliger.

4. Barnefattigdom og integrering

Hvordan kan vi bidra til at man på kommunalt- og fylkeskommunalt nivå kan ivareta at ungdom med vedvarende fattigdomsproblemer inkluderes på linje med andre? Hva kan gjøres i forhold inkludering som gjennom f. eks. fritidsaktiviteter og ferie. Mangler ungdom åpne møteplasser og hva slags åpne møteplasser mener dere er aktuelle i dag?

Tiden strakk ikke til for å diskutere det fjerde og siste temaet, barnefattigdom og integrering. Her ble det oppfordret til å komme med innspill i etterkant av forumet.

Dialogforumet ble avrundet med at statsråden takket for alle innspillene og oppfordret ungdomsrepresentantene til å være vaktbikkjer og passe på politikerne slik at pengene i fylkeskommunene brukes etter intensjonene.

Notat

Til: Planseksjonen

Frå: Ungdommens fylkesutval

Referanse
2014/560-164

Dato
17.03.2015

Høyringsuttale til Regional plan for areal og transport på Haugalandet - frå Ungdommens fylkesutval

Ungdommens fylkesutval stiller seg bak *Regional plan for areal og transport på Haugalandet*, men synast at det skal fokuserast meir på barn og ungdom enn det som står per dags dato. Det er barn og ungdom som kjem til å ta over politikken i framtida, og difor treng ein å inkludera dei i plandokumentet, gjerne som eit eige punkt.

Med helsing

Agnes Hoshovde Bernes
leiar

Notat

Dato: 28.01.2015
Arkivsak: 2015/976-3
Saksbehandlar: ainhaug

Til:	Fylkeseldrerådet, Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, Ungdommens fylkesutval
Frå:	Regionalavdelinga

Melding om oppstart av arbeid med oversikt over folkehelsestilstanden i Hordaland - det fireårige oversiktsdokumentet og det løpande arbeidet

Samandrag

Gjennom Folkehelselova er fylkeskommunen og kommunane pålagde å ha oversikt over helsetilstanden i befolkninga og positive og negative faktorar som kan verke inn på denne. Oversikt over fordeling av helse i befolkninga er ein av fire hovudpilarar for folkehelsearbeidet og vil vere eit viktig fundament både for å sette i verk tiltak og for framtidig planlegging. Arbeidet vil bidra til at viktige delmål i Tema 1 i Regional plan for folkehelse blir oppnådd. Dette er eit temaområde som er gjennomgåande for alle dei andre temaområda. Dermed vil arbeidet som no blir lagt ned danne eit viktig grunnlag for veldig mykje av det vidare folkehelsearbeidet i organisasjonen.

Kravet til oversikt er todelt. Det inneber på den eine sida å arbeide fram eit skriftleg dokument der forhold i fylket blir vurdert med omsyn til årsakssamanhengar og konsekvensar for folkehelsa. Dette dokumentet skal inngå som grunnlag for arbeidet med planstrategi. Det er stor breidde i temaområda som skal dekkast, noko som inneber at alle avdelingar i organisasjonen vil bli involvert i dette arbeidet. Arbeidet vil bli organisert som prosjekt der ansvaret for gjennomføringa er lagt til Regionalavdelinga. Vidare ligg det i kravet til oversikt at fylkeskommunen skal ha løpande oversikt over utviklinga. Det skal utarbeidast faste rutinar for overvaking, rapportering og ansvar for å sette i verk tiltak.

Bakgrunn

Gjennom dette notatet vil Fylkesrådmannen presentere formål, prinsipielle sider og faglege vurderingar knytt til gjennomføring av arbeidet med å skaffe oversikt over folkehelseutfordringar i Hordaland. Notatet byggjer på Lov om folkehelsearbeid med tilhøyrande forskrift, og på Helsedirektoratet sin rettleiar for arbeidet.

Fylkeskommunen skal fremje folkehelse innan dei oppgåver og med dei verkemiddel som fylkeskommunen er tillagt. Dette skal skje gjennom regional utvikling og planlegging, forvaltning og tenesteyting og tiltak som kan møte fylket sine folkehelseutfordringar. Fylkeskommunen skal vere pådrivar for og samordne folkehelsearbeidet i fylket, til dømes gjennom partnerskap.

Folkehelsearbeidet skal vere

- Kunnskapsbasert. Arbeidet skal bygge på kunnskap om faktiske ressursar og folkehelseutfordringar.
- Systematisk. Utfordringar og ressursar skal vere tydeleg definerte og vere grunnlag for planlegging og for tiltak. Arbeidet skal gå føre seg planmessig, og ikkje tilfeldig.
- Samordnande. For å sikre eit heilskapleg bilete og for å sikre effektiv ressursutnytting.

Ansvar for å ta i vare krava til folkehelse ligg til heile organisasjonen, med Fylkesrådmannen som øvste ansvarlege. Dette kan ikkje delegerast. Folkehelsearbeidet blir utført i kvar avdeling, mens ansvaret for utvikling og koordinering av folkehelsearbeidet er organisert i Regionalavdelinga.

Lovkravet om å ha oversikt er delt i to. Kwart fjerde år skal det utarbeidast eit større, skriftleg dokument. Vidare er det krav om å ha løpande oversikt over folkehelseutfordringar som del av dagleg drift. Det løpande og det fireårige oversiktsarbeidet heng saman. Til slutt er det krav om samarbeid med kommunane i oversiktsarbeidet.

Det fireårige oversiktsdokumentet

Hordaland fylkeskommune vil gjennom eit oversiktsdokument kvart fjerde år få eit godt grunnlag for det langsiktige folkehelsearbeidet. Det er eit lovkrav at oversikta skal inngå som eit grunnlag for arbeidet med fylkeskommunen sin planstrategi. Gjennom dette kravet blir Folkehelselova knytt saman med Plan- og bygningslova, noko som styrker samfunnsutviklingsperspektivet i arbeidet.

Fylkeskommunen vil gjennom arbeidet identifisere positive og negative faktorar som kan verke inn på folkehelseutfordringane i fylket. Oversikta skal innehalde faglege vurderingar av årsaksforhold og konsekvensar, samt identifisere ressursar og folkehelseutfordringar lokalt og regionalt. Det vil bli lagt særleg merksemd på trekk ved utviklinga som kan skape eller halde ved like sosiale eller helsemessige problem eller sosiale helseforskjellar. Informasjonen skal gjerast eigna til å kunne identifisere fylkeskommunen sine folkehelseutfordringar og ressursar, slik at vedtak kan fattast. Dette kan bety å sette i verk tiltak, fastsette mål, justere planar, utarbeide nye planar, eller å knytte folkehelsearbeidet opp mot den langsiktige samfunnsutviklinga. Det er eit administrativt ansvar å utarbeide oversikta. Dette for å sikre at dei *vurderingane* som blir gjort og dei konklusjonane som blir trekte, er uavhengige av politiske prioriteringar. På same måte skal ikkje økonomiske rammer eller avgrensingar påverke vurderingsarbeidet.

Rettleiaren for arbeidet peikar på at det er naturleg at fylkeskommunen si oversikt blir relatert til regionalt utviklingsarbeid, overordna regionale strategiar og planar, i tillegg til dei teneste- og ansvarsområde som ligg til fylkeskommunen. Det fireårige oversiktsdokumentet skal vere skriftleg og gjerast tilgjengeleg også utanfor organisasjonen.

Det løpande oversiktsarbeidet

Det er også lovkrav om å etablere gode system for eit løpande oversiktsarbeid. Føremålet er at oversikta skal vere grunnlag for avgjersler i det daglege folkehelsearbeidet. Kva som skal dokumenterast og i kva for form det skal skje vil vere del av fylkeskommunen si løpande vurdering og vil følgje av den generelle verksemdsstyringa.

Krav om samarbeid mellom fylkeskommunen og kommunane

Fylkesrådmannen vil leggje til rette for ei jamleg informasjonsutveksling mellom fylkeskommunen og kommunane innan dette arbeidet. Rettleiaren frå Helsedirektoratet gjer det tydeleg at det er forventning om at fylkeskommunen i kraft av rolla som understøttar også har ein viss oversikt over kva for ressursar kommunane har, og behovet for støtte. Fylkeskommunen har frå før eit rettleingsansvar m.a. når det gjeld kommuneplanarbeidet.

Organisering i Hordaland fylkeskommune

Dette er oppgåver som ikkje har blitt gjennomført i Hordaland fylkeskommune tidlegare. Fylkesrådmannen vil derfor ha fokus på å etablere rutinar for både det løpande og det fireårige oversiktsarbeidet, og for kommunesamarbeid. Det første steget er å gjennomføre ei kartlegging av verksemda. Målet er å få oversikt over verkemiddel og ressurspersonar og å hente inn tilgjengeleg kunnskap. Ei slik kartlegging vil danne grunnlaget for å kunne planlegge og gjennomføre oversiktsarbeidet på ein god måte. Så snart kartlegginga er gjennomført, vil prosessen med å utarbeide det fireårige oversiktsdokumentet starte.

Arbeidet vil bli organisert som eit prosjekt med Fylkesrådmannen si toppleiargruppe som styringsgruppe. Sidan arbeidet med både folkehelse og planstrategi er knytt til Regionalavdelinga, vil Fylkesdirektør for regional utvikling få eit særskilt ansvar for gjennomføring av arbeidet. Det er likevel avgjerande både for kvalitet og for vidare oppfølging at alle avdelingane er medeigarar av produktet.

TIDSPLAN

Det er mål om ferdigstilling av oversiktsdokumentet i første halvår av 2015, slik at det er ferdig i god tid før fylkestingvalet til hausten og oppstart av arbeidet med ny planstrategi. Fylkesrådmannen har fastsett følgjande tidsplan:

Jan-feb.	Kartlegging i avdelingane
Mars	Etablering av prosjekt og oppstart arbeid med fireårig oversiktsdokument
Juni	Ferdigstilling av oversiktsdokument
August	Oppstart av arbeid med å etablere rutinar for løpande oversikt

Arkivnr: 2014/560-171
Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Ungdommens fylkesutval	44/15	21.05.2015

Nasjonalt Ungdomsråd i Bergen

Samandrag

Nasjonalt Ungdomsråd er nett satt saman for å jobbe for å få på plass eit nasjonalt medverknadsorgan for ungdom. Det har vore ønskje å ha ei samling med Nasjonalt Ungdomsråd i Bergen.

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Janne Værnø
Kommunikasjonsdirektør

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Arkivnr: 2014/560-170
Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Ungdommens fylkesutval	45/15	21.05.2015

Nettverkssamling 2015 - planlegging

Samandrag

Ungdommens fylkesutval har kvart år ein nettverkssamling for dei kommunale ungdomsråda i fylket.

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Janne Værnø
Kommunikasjonsdirektør

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Arkivnr: 2014/560-172
Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Ungdommens fylkesutval	46/15	21.05.2015

Invitasjoner til konferansar

Samandrag

Ungdommens fylkesutval er invitert til fleire konferansar framover. Utvalet må ta stilling til kva konferansar ein skal delta på og kven frå utvalet som skal delta.

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Janne Værnø
Kommunikasjonsdirektør

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

PS 47/15 Ymse